

ВПЛИВ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ НА ЗАБРУДНЕНІСТЬ ҐРУНТІВ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ

Томчук Н.М., НУЦЗУ
НК – Рибалова О.В., к.т.н., доц., НУЦЗУ

Лісові пожежі негативно впливають на всі компоненти природної екосистеми, особливо на забруднення атмосферного повітря, поверхневих вод, ґрунтів, втрат біорізноманіття і зміни мікроклімату [1].

Прогноз змін клімату в Харківській області вказує на підвищення температури повітря і зменшення обсягу опадів сприятиме небезпечному збільшенню кількості лісових пожеж.

Забруднення ґрунтів важкими металами становить серйозну загрозу для навколишнього середовища в глобальному масштабі. Токсичність важких металів призводить до зниження продуктивності і врожайності, руйнує клітинні структури рослин, порушує нормальне функціонування екосистем і негативно впливає на здоров'я населення. Тому дослідження рівня екологічної небезпеки забруднення ґрунтів важкими металами є дуже актуальними.

Нова методика оцінки інтегрального показника забруднення ґрунтів важкими металами (IS) враховує кратність перевищення фонових концентрацій з врахуванням їх класу небезпеки. Використання запропонованого методичного підходу буде сприяти одержанню порівнянних даних при оцінці рівня забруднення ґрунту й можливих наслідків забруднення.

Рангування важких металів за значенням поелементного індексу забруднення ґрунтів важкими металами (ІНМ) показало, що найбільшу небезпеку викликає вміст в ґрунті свинцю. Свинець є канцерогенною речовиною, тому його потрапляння в підземні і поверхневі води є надзвичайно небезпечним.

Пропонуємо методи фітореMediaції з метою зменшення вмісту важких металів у ґрунтах. Заходи фітореMediaції ґрунтуються на здатності рослини поглинати забруднюючі речовини із ґрунту або ґрунтових вод. Для підвищенні доступності важких металів для рослин і екстрагуванні їх із ґрунту застосовують різні види рослин і мікроорганізмів, які здатні накопичувати або руйнувати забруднюючі речовини. Нагромадження або іммобілізація рослиною забруднюючих речовин із ґрунту або ґрунтових вод відбувається за рахунок реалізації різних механізмів процесів (абсорбція важких металів корінням і нагромадження їх у рослині, адсорбція їх у прикореневій зоні (ризосфері) і /або їхнє осадження).

ЛІТЕРАТУРА

1. Рибалова О.В. Коробкіна К.М. Вплив лісових пожеж на стан водних екосистем //5-й Міжнародний конгрес "Захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування": збірник матеріалів. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. –С.199.

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2019

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. – Харків: НУЦЗУ, 2019. – 494 с. Українською, російською, англійською та болгарською мовами.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад та здобувачів вищої освіти навчальних закладів України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ

Володимир Петрович

ректор Національного університету цивільного захисту України, генерал-лейтенант служби цивільного захисту, доктор наук з державного управління, професор

Заступник голови:

АНДРОНОВ

Володимир Анатолійович

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, полковник служби цивільного захисту, Заслужений діяч науки та техніки України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

КАМЛЮК

Андрій Миколайович

заступник начальника з наукової та інноваційної діяльності Університету цивільного захисту Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, підполковник внутрішньої служби, кандидат фізико-математичних наук, доцент, Республіка Білорусь

КРИВУЛЬКІН

Ігор Михайлович

директор науково-дослідного, проектно-конструкторського та технологічного інституту мікрографії, кандидат фізико-математичних наук

КУФТЕРІНА

Наталія Сергіївна

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, кандидат медичних наук, доцент

МІРЧЕВ

Ангел Блажев

завідувач кафедри економіки та менеджменту Університету «Проф. д-р Асен Златаров», доктор економічних наук, професор, Республіка Болгарія

ПАВЛЕНКО

Олена Пантеліївна

завідувач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Одеського державного екологічного університету, кандидат економічних наук, доцент

РАИМБЕКОВ

Кендебай Жанабильович

заступник начальника з наукової роботи Кокшетауського технічного інституту Комітету з надзвичайних ситуацій Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан, кандидат фізико-математичних наук, полковник цивільного захисту, Республіка Казахстан

СИЛОВС

Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

СОФІЄВА

Ханим Рамізкизи

начальник відділу організації медичної і психологічної допомоги Головного управління організації з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій МНС Республіки Азербайджан, майор медичної служби, Республіка Азербайджан

TIKHONENKOV Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev, Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

Шановні колеги!

Маю за честь вітати всіх учасників Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту».

Від імені науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України щиро вітаю учасників наукового форуму, який вже традиційно проводиться в стінах нашого навчального закладу.

Аспекти, які пропонуються до обговорення в ході роботи конференції, є актуальними, пріоритетними, значущими і традиційно розглядаються під девізом «Запобігти. Врятувати. Допомогти».

Завдяки науково-технічному й соціальному прогресу світ радикально змінився. Разом з тим технократичний напрямок розвитку наукового прогресу й соціальні протиріччя передбачають виникнення нових небезпек. Багато загроз і катастроф мають глобальний характер і є небезпечними для всього людства. Ці нові загрози настільки збільшили ризик виникнення надзвичайних ситуацій, що проблема безпеки стає все більш пріоритетною. Людству, щоб вижити, необхідно здійснити й пережити важливий крок у своїй історії – складовою цього кроку є ефективна протидія загрозам.

Приємно відзначити участь у конференції наших колег-молодих науковців Казахстану, Азербайджану, Болгарії, Ізраїлю та Польщі. Їх інтерес до проблем цивільного захисту свідчить про важливість і актуальність питань, які планується обговорити й вирішити на нашому заході.

Висловлюю щирю вдячність за те, що ви знайшли можливість взяти участь у науковій дискусії. Упевнений, що конференція дасть можливість проявити себе як тим, хто робить зараз тільки перші кроки в науці, так і вже досвідченим науковцям. Наш захід безсумнівно відповідає викликам часу. Цей форум повинен стати вагомим внеском у розробку нових методів попередження та подолання наслідків аварій, катастроф і стихійних лих. Вважаю, що саме плідна співпраця молодих науковців дозволить забезпечити високу ефективність роботи системи цивільного захисту нашої країни.

Бажаю всім учасникам Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту» міцного здоров'я, невичерпної енергії на шляху нових наукових звершень, творчої наснаги та успіхів у професійній діяльності!

Ректор Національного університету
цивільного захисту України
генерал-лейтенант служби цивільного захисту

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'В. П. Садковий'.

В. П. Садковий

<i>Марчук Р.А., Воробйова Д.В., НУЦЗУ</i> Оцінювання паливно-екологічної ефективності переведення двигуна електромобіля на споживання біопалива	345
<i>Марчук Р.А., Воробйова Д.В., НУЦЗУ</i> Визначення вагомості витрат палива двигуном внутрішнього згорання як фактора екологічної безпеки	346
<i>Медведева Д.О., НУЦЗУ</i> Золь-гель композиції для супергідрофобних покриттів скляних та металевих поверхонь	347
<i>Мельничук В.Б., НУЦЗУ</i> Винаходи Ніколи Тесла, які випередили час	348
<i>Мироненко А.А., НУЦЗУ</i> Іонні двигуни, їх застосування та властивості	349
<i>Мордвінов М.Д., Нікітін О.В., НУЦЗУ</i> Моделювання стійкості автомобіля на схилі	350
<i>Музика Б.В., НУЦЗУ</i> Мюони на страже безпеки	351
<i>Новгородченко А.Ю., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ</i> Верифікація математичних моделей зміни товщини обвугленого шару дерев'яної балки з вогнезахистом	352
<i>Нужна К.С., Калужських А.І., НУЦЗУ</i> Оцінювання екологічної ефективності переведення дизель-генератора на споживання палива біологічного походження	353
<i>Нужна К.С., НУЦЗУ</i> Визначення екологічного ризику виникнення пожежі на полігоні твердих побутових відходів	354
<i>Олейник О.С., Терещенко К.О., НУЦЗУ</i> Вплив геометричної форми факелу полум'я на величину теплового випромінювання	355
<i>Півень Л.М., Скрипник М.С., НУЦЗУ</i> Екологічні питання щодо використання пластику	356
<i>Прокопенко О.В., НУЦЗУ</i> Актуальність проблеми попередження надзвичайних ситуацій при забрудненнях атмосферного повітря	357
<i>Пугач В.Г., НТУ ХПІ</i> Одержання штучного кам'яного матеріалу мрамориту на основі каустичного доломіту	358
<i>Рашкевич Н.В., НУЦЗУ</i> Емісія забруднюючих речовин при відкритому сміттєспалюванні	359
<i>Смирнов К.Є., Сальникова К.Р., НУЦЗУ</i> Критеріальне обґрунтування вибору раціональної кількості режимів при стендових моторних випробуваннях	360
<i>Солод М.О., НУЦЗУ</i> Застосування безпілотної авіаційної системи для екологічного моніторингу пожеж на полігонах ТПВ	361
<i>Чаговець А.І., Ігнатенко Д.І., НУЦЗУ</i> Моделювання стійкості автомобіля на схилі	362
<i>Чікал М.А., НУК ім. Адм. Макарова</i> Шляхи підвищення безпеки наукомістких підприємств	363
<i>Шабельник А.О., Ковалова В.А., НУЦЗУ</i> Застосування диференціальних рівнянь у частинних похідних до побудування математичних моделей переносу забруднень у довкіллі	365
<i>Шановалов А.А., Бабакова Е.С., НУЦЗУ</i> Гидроэнергетика – составляющая энергетической безопасности Украины	366
<i>Шепель В.Р., Сирая А.О., НУЦЗУ</i> Дослідження впливу виду одиниць вимірювання димності відпрацьованих газів на точність формули перерахунку	367
<i>Шепель В.Р., Сирая А.О., НУЦЗУ</i> Паливно-екологічне обґрунтування раціональної кількості полігонів у моделі експлуатації поршневого двигуна автотранспортного засобу	368

Секція 8. Охорона праці та техногенно-екологічна безпека

<i>Акімова К.С., НУЦЗУ</i> Дослідження впливу антропогенних джерел забруднення в селищі Нова Водолага на стан навколишнього середовища	369
<i>Ачкасова М.А., НУЦЗУ</i> Сучасні тенденції сфери охорони праці в аспекті гендерних питань	370

Бакулін Є.Д., НУЦЗУ Аналіз стану охорони праці на ПАТ «Харків'янка».....	371
Бездітко Л.В., ЖНАЕУ Заходи щодо поліпшення умов праці у тваринництві.....	372
Бондаренко С.В., НУЦЗУ Аналіз стану охорони праці на філії «Лозівський райавтодор» ДП «Харківський облавтодор» ВАТ «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України».....	373
Бурко А.Г., НУЦЗУ Ландшафтно-екологічний підхід до визначення комплексу природоохоронних заходів щодо оздоровлення басейну річки Нижня Дворічна.....	374
Верескун В.С., НУЦЗУ Несприятливі виробничі чинники теплової електростанції.....	375
Горбань А.В., НУЦЗУ Особливості малих річок.....	376
Груздова В.О., НУЦЗУ Визначення коефіцієнту ідентифікації водних витяжок ґрунтів, що знаходяться під антропогенним навантаженням.....	377
Дем'яненко Д.М., НУЦЗУ Методологічні основи охорони праці.....	378
Дердун О.В., НУЦЗУ Аналіз настанови МОП для діяльності інспекцій з охорони праці.....	380
Дмитрієва Д.В., НУЦЗУ Листяна підстилка дерев як регулятор теплового режиму ґрунту.....	381
Іванов А.С., Кузнецова А.В., НУЦЗУ Визначення середньорічної концентрації сірководню в атмосфері бетонних трубопроводів водовідведення.....	382
Клименко І.В., Дяченко В.В., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Аналіз показників виробничого травматизму в підрозділах ДСНС України.....	383
Корнієнко В.О., Тимошенко Б.О., НУЦЗУ Особливості формування та реалізації державної політики у сфері охорони праці.....	384
Коробкіна К.М., НУЦЗУ Вплив лісових пожеж на стан навколишнього природного середовища.....	385
Косінов М.В., НУЦЗУ Трудова діяльність шахтарів: засоби захисту.....	386
Крижанівська К.В., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Екологічні наслідки військових дій на території проведення ООС.....	387
Кузнецова А.В., Першко Н.Ф., НУЦЗУ Вплив пожеж на стан ґрунту.....	388
Куліш В.М., Товкайло О.С., НУЦЗУ Підвищення паливно-економічних та екологічних показників газової компресорної станції.....	389
Лашко А.О., Кременчуцький льотний коледж НАУ Особливості охорони праці при використанні комп'ютерної техніки.....	390
Лебедева Ю.О., НУЦЗУ Пропозиції короткострокового прогнозування професійного ризику.....	391
Масовець А.М., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Екологічні наслідки аварій на гідротехнічних спорудах.....	392
Мікоткін І.С., НУЦЗУ Дослідження впливу полігону ТПВ (Харківська область) на стан довкілля.....	393
Мороз Н.С., Склярєнко Ю.В., НУК ім. Адм. Макарова Удосконалення охорони праці магазину продовольчих товарів як важлива складова безпеки життєдіяльності клієнтів і продавців.....	394
Падун В.В., ЛДУ БЖД Техногенна безпека торфовищ Чернігівської області.....	396
Пересада В.О., Дмитрієва Д.В., НУЦЗУ Аналіз можливостей впровадження технологій захисту навколишнього середовища на ТОВ ВК «Поліпак ЛТД».....	397
Прохоров О.С., НУЦЗУ Шляхи підвищення екологічної безпеки підприємств нафтової і газової промисловості.....	398
Сарапіна М.В., НУЦЗУ Шляхи підвищення ефективності роботи споруд біологічної очистки Борівського комунального водопровідно-каналізаційного підприємства.....	400
Семенов М.І., ДВНЗ УДХТУ Система управління охороною праці на біогазових установках.....	401

<i>Сегіна Є.Є., Маркін О.С., Іваненко Т.С., НУК ім. Адм. Макарова</i> Проблеми відходів упаковки.....	402
<i>Смоленська І.В., НУЦЗУ</i> Виробничий травматизм – проблема сучасності.....	403
<i>Сніжко С.О., НУЦЗУ</i> Попередження професійних ризиків майстра виробничого навчання.....	404
<i>Суденков Д.С., НУЦЗУ</i> Ризики використання засобів індивідуального захисту.....	405
<i>Терещенко К.О., НУЦЗУ</i> Культура виробництва як фактор інтенсифікації діяльності сучасних підприємств.....	406
<i>Тимошенко О.Ю., ДВНЗ УДХТУ</i> Стан сучасного травматизму та рівень професійної захворюваності на промислових об'єктах України.....	407
<i>Тимошенко Б.О., НУЦЗУ</i> Вплив несприятливих виробничих чинників на працівників морського порту.....	408
<i>Ткаченко Я.В., НУЦЗУ</i> Попередження професійних ризиків робітників лабораторії.....	409
<i>Товолжанська Є.С., НУЦЗУ</i> Підвищення рівня охорони праці в ветеринарній медицині.....	410
<i>Томчук Н.М., НУЦЗУ</i> Вплив лісових пожеж на забрудненість ґрунтів важкими металами.....	411
<i>Трофименко Д.С., НУК ім. Адм. Макарова</i> Проблеми техногенно-екологічної безпеки науково-дослідних лабораторій.....	412
<i>Фесенко Д.О., НУЦЗУ</i> Нормативні вимоги до забезпечення безпеки праці на робочому місці токаря.....	413
<i>Цимбал Б.М., НУЦЗУ</i> Підвищення рівня охорони праці при експлуатації гідравлічних насосів безрозбірним відновленням плунжерних пар.....	414
<i>Чорний В.С., НУЦЗУ</i> Попередження електричного ризику.....	415
<i>Яценко М.Р., НУЦЗУ</i> Сутність та особливості зарубіжного досвіду мотивації у сфері охорони праці (на прикладі Нідерландів).....	416

Секція 9. Публічне управління у сфері цивільного захисту

<i>Апальков Д.А., НУЦЗУ</i> Державна політика інноваційного розвитку економіки України.....	417
<i>Бондарєв І.І., НУЦЗУ</i> Напрями державного управління в системі дистанційного навчання вищих навчальних закладів України.....	418
<i>Вавренюк С.А., НУЦЗУ</i> Європейські тенденції розвитку післядипломної освіти.....	419
<i>Вербицький О.В., НУЦЗУ</i> Державне управління у сфері цивільного захисту в контексті формування соціальної безпеки.....	420
<i>Вєтров Б.В., Лопатченко І.М., НУЦЗУ</i> Механізми професійної відповідальності державних службовців в контексті етичних норм.....	421
<i>Гавришук Є.В., НУЦЗУ</i> Міжнародний досвід підвищення енергоефективності економіки.....	422
<i>Горінова В.В., НУЦЗУ</i> Екологічна освіта в країнах ЄС як головне державно-управлінське завдання.....	423
<i>Гусаров К.О., НУЦЗУ</i> Запобігання статусної несумісності в умовах вимушених міграційних процесів.....	424
<i>Кузнєцова А.Ю., НУЦЗУ</i> Визначення методологічного наповнення базових понять напрямку цивільний захист.....	425
<i>Ладний І.А., Редченко О.О., НУЦЗУ</i> Аналіз ефективності механізмів державного управління у сфері безпеки поведінки з твердими побутовими відходами.....	426
<i>Махортов П.П., НУЦЗУ</i> Сучасний стан нормативно-правового забезпечення державного управління цивільним захистом як складової національної безпеки України.....	427